

Číslo: 22003/2021-2022

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch **08. 03. 2022 a 09. 03. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Materská škola, V jame 27, Trnava	
Zriaďovateľ	Mesto Trnava

Vedúci zamestnanec kontrolovaného subjektu:

Lýdia Pajtinková, riaditeľka školy

Katarína Kráľová, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 22003/2021 - 2022 zo dňa 01. 03. 2022
inšpekciu vykonali:

PaedDr. Jana Hlavačková, školská inšpektorka,

PaedDr. Zlatica Hagerová, školská inšpektorka,

Mgr. Elena Wittenbergerová, školská inšpektorka,

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Stav zavedenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole, výchovno-vzdelávacej činnosti a učenia sa detí, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie v materskej škole povinné.

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Tematická inšpekcia sa vykonala v štátnej materskej škole (MŠ) s vyučovacím jazykom slovenským. Vo všetkých siedmich triedach poskytovala deťom celodennú výchovu a vzdelávanie. Z celkového počtu 141 prijatých detí plnilo povinné predprimárne vzdelávanie 52 detí. Z nich 2 deti boli prijaté na základe žiadosti zákonných zástupcov ku školskému roku 2021/2022, 4 deti mali diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby (zdravotné znevýhodnenie). V plnení povinného predprimárneho vzdelávania pokračovalo 10 detí, z nich 3 boli so zdravotným znevýhodnením.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

1.2.1 Formálnych predpokladov pre zavedenie povinného predprimárneho vzdelávania

Škola realizovala predprimárne vzdelávanie detí podľa školského vzdelávacieho programu (ŠkVP) Lipka vypracovaného v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (ŠVP). Dokument obsahoval základné informácie o výchove a vzdelávaní, ktoré boli predpokladom pre uskutočňovanie predprimárnej edukácie v súlade s princípmi a cieľmi deklarovanými školským zákonom. Učebnými osnovami boli vzdelávacie

štandardy vzdelávacích oblastí ŠVP. K nim prislúchali aj informácie týkajúce sa prípravy, plánovania a realizovania predprimárneho vzdelávania, uplatniteľné v rámci celého vzdelávania poskytovaného školou vo všetkých triedach, bez ohľadu na vek detí. Základný pedagogický dokument nevymedzoval špecifické postupy, stratégie alebo aktivity vo vzťahu k deťom plniacim povinné predprimárne vzdelávanie.

Informácie o povinnom predprimárnom vzdelávaní (povinnosť plniť predprimárne vzdelávanie, prednostné prijímanie, zaradovanie detí do tried, oslobodenie od povinnosti dochádzať do materskej školy zo zdravotných dôvodov, možnosť individuálneho vzdelávania, možnosť plnenia povinného predprimárneho vzdelávania pred dovŕšením 5 rokov veku dieťaťa, zanedbávanie riadneho plnenia povinného predprimárneho vzdelávania) boli súčasťou školského poriadku. Niektoré z nich boli neaktuálne (uplatňovanie odkladu povinnej školskej dochádzky a dodatočného odkladu povinnej školskej dochádzky), niektoré v ňom upravené neboli (za akých podmienok sa môže dieťa individuálne vzdelávať a kto môže individuálne vzdelávanie dieťaťu poskytovať, kto a za akých podmienok rozhodne o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania).

Pedagogická rada ako poradný orgán riaditeľky školy sa problematikou zavedenia a realizovania povinného predprimárneho vzdelávania v aktuálnom školskom roku 2021/2022 nezaoberala. V pláne hospitácií mala riaditeľka stanovený 1 zámer (kontrola pripravenosti detí na vstup do základnej školy a pedagogická diagnostika), ktorý v čase konania inšpekcie ešte nebol zrealizovaný. Spôsob, postupy a kritériá pedagogického diagnostikovania boli výhradne v kompetencii učiteľiek, čo sa odzrkadľovalo v rozmanitosti používaných záznamových hárkov, nie vždy mapujúcich rozvoj osobnostných predpokladov detí celostne (napr. v 1 triede sa nezisťovala úroveň hrubej motoriky detí). Zosnímané pedagogicko-diagnostické zistenia neboli predmetom zovšeobecňovania a vyvodzovania záverov na úrovni školy.

Deti, pre ktoré bolo predprimárne vzdelávanie povinné, boli zaradené do 2 homogénnych a 1 heterogénnej triedy. Ich počet neprevyšoval zákonom stanovený limit. Výchovu a vzdelávanie zabezpečovali v každej triede striedavo na zmeny 2 kvalifikované učiteľky. Organizáciu výchovno-vzdelávacej činnosti s rámcovým vymedzením času na hru, pohybové aktivity aj učenie určoval denný poriadok. Pre činnosti zabezpečujúce životosprávu bol čas pevne stanovený. Realizovanie popoludňajšieho odpočinku bolo nastavené pružne, s možnosťou jeho postupného skracovania v závislosti od veku a individuálnych potrieb detí. V triedach, v ktorých sa realizovalo povinné predprimárne vzdelávanie detí, učiteľky akceptovali a dodržiavali stanovené pravidlá, k skracovaniu popoludňajšieho odpočinku pristupovali postupne v druhej polovici školského roka 2021/2022.

Triedy boli vybavené učebnými pomôckami, hračkami, digitálnymi technológiami a detskou literatúrou, ktoré zodpovedali potrebám 5 - 6-ročných detí a zároveň vytvárali predpoklady pre ich celostný osobnostný rozvoj. Funkčné členenie priestorov umožňovalo realizovať všetky interiérové formy denných činností. Školský dvor vybavený exteriérovými prvkami (záhradný domček, zostavy detských preliezačiek, pieskoviská a iné) vytváral podmienky pre realizovanie pohybových aktivít, zámerného aj spontánneho učenia.

V procese rozhodovania o prijatí dieťaťa do materskej školy sa riaditeľka riadila aktuálnym právnym stavom. Rozhodnutia o prijatí vydala na základe predloženej žiadosti zákonných zástupcov a potvrdenia o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa od všeobecného lekára pre deti a dorast. V prípade detí, pre ktoré bolo plnenie predprimárneho vzdelávania povinné, uplatnila kritérium prednostného prijatia, ktoré bolo zadefinované aj v školskom poriadku. O ich prijatí rozhodla v zákonom stanovenej lehote. O pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania rozhodla v prípade 10 detí, a to na základe písomného súhlasu poradenského zariadenia, písomného súhlasu všeobecného lekára pre deti a dorast a informovaného súhlasu zákonných zástupcov.

1.2.2 Výchovo-vzdelávacej činnosti

Stav a úroveň výchovy a vzdelávania sa kontroloval v 2 triedach 5 - 6-ročných detí prostredníctvom hospitácií vo všetkých organizačných formách denného poriadku počas dopoludnia, v ktorých bolo prítomných 32 detí plniacich povinné predprimárne vzdelávanie a v triede 4 - 6-ročných detí prostredníctvom hospitácií vo všetkých organizačných formách denného poriadku počas dopoludnia, v ktorej bolo prítomných 9 detí plniacich povinné predprimárne vzdelávanie.

Počas realizovaných výchovno-vzdelávacích činností deti najefektívnejšie preukazovali pracovné zručnosti. S hračkami, stavebnicami, knihami, pracovným materiálom a nožnicami vedeli narábať a správne ich používať v rámci riadených aj spontánných aktivít. Pri individuálnych činnostiach si dokázali organizovať pracovné prostredie, dodržiavali osvedčené postupy a pravidlá bezpečnosti (vystrihovanie, nalepovanie). V triedach prevládala príjemná atmosféra, podporovaná priateľským prístupom učiteliek k deťom.

V rozvíjaní komunikačných kompetencií deťom napomáhali riadené rozhovory (ranný kruh, vzdelávacie aktivity). Na otvorené otázky, ktoré im kladli učiteľky, vedeli odpovedať ucelenými, takmer vždy rozvitými vetami. Myšlienky, názory, predstavy alebo pocity dokázali v niektorých situáciách (predstavenie knihy) vyjadriť aj súvislejším jazykovým prejavom. Ich verbálne reakcie boli adekvátne, súviseli s komunikovaným kontextom, čo bol dôsledok učiteľkami uplatňovaných primeraných verbálnych stimulov. Porozumenie preukazovali aj pri práci s textom rozprávky. Spravidla správne reagovali na otázky týkajúce sa deja, faktov alebo udalostí (O medovníkovom domčeku, Tri prasiatka, O Červenej Čiapočke). Ku kladeniu otázok ich učiteľky neinšpirovali. Komunikačne a literárne podnetné prostredie ich pozitívne ovplyvňovalo aj v používaní spisovnej reči, čo sa odzrkadlilo na jej používaní vo formálnych rozhovoroch s učiteľkami. V rozhovoroch vedených v rámci frontálnych činností sa primerane uchádzali o slovo, dokázali akceptovať hovoriaceho. Sporadicky nadobúdali alebo preukazovali vedomosti a skúsenosti, ktoré sa týkali formálnych charakteristík písanej reči (porozumenie terminológii – spisovateľ, ilustrátor; smer čítania textu v knihe; použitie písanej reči pri podpise výkresu; rozkladanie slov na slabiky).

Poznatky nadobúdali prostredníctvom zážitkového učenia. Zväčša vcelku úspešne ich vedeli využiť aj v nových situáciách (hra na divadlo, dramatizovanie rozprávky, ilustrovanie rozprávky). Zriedkavo uplatňovali inovatívne postupy a vlastnú tvorivosť (stavanie zo skladačiek, kreslenie), čo ovplyvňovali chýbajúce podnety a absentujúca podpora od učiteliek. Reálnu príležitosť k získaniu, vyhľadaniu alebo porovnaniu informácií mali deti pri práci s knihou (prezeranie kníh, „čítanie“ interaktívnej knihy). Využili ju však iba ojedinele, keďže učiteľky na túto činnosť detí spravidla nereflektovali. Nové informácie sprostredkúvali deťom zväčša samé, v rámci komunikácie.

Deti boli počas dňa pohybovo aktívne. V hudobno-pohybových, hudobno-dramatických hrách a pri spájaní hudby s pohybom v triedach i počas pobytu vonku využívali nadobudnuté zručnosti, prípadne reagovali na pohybový vzor učiteľky. Zvládli jednoduché tanečné choreografie – otočky, poskoky, vytáčanie do strán. Pohybom vyjadrovali obsah riekaniak aj piesní. K účinnému precvičeniu pohybového aparátu prostredníctvom zdravotných cvičení boli zriedkavo iniciované. Iba v 1 triede 5 - 6-ročných detí realizovali cvičenie s prihliadnutím na jeho zdravotný účel. Jednotlivé svalové skupiny si precvičili postupne a účinne, od hlavy smerom k nohám. Dokázali zaujať rôzne polohy a pohybové schémy, v čom im napomáhal pohybový vzor učiteľky a individuálna intervencia. V rámci menej účinného rozohriatia

organizmu pred zahájením cvičenia deti využili rytmizovaný pohyb so spevom (podľa rytmu udávaného tamburínou).

Vizuomotorickú koordináciu preukazovali deti najmä pri používaní grafického materiálu vo výtvarných činnostiach. Počas kreslenia však nie vždy sedeli za stolíkom správne (sedenie na okraji stoličky, nohy sa neopierali o podložku) a nie vždy dodržiavali primeranú vzdialenosť očí od podložky. Menej často uplatňovali správny 3-prstový úchop farbičky/pastelky, keďže učiteľky na nesprávne držanie grafického materiálu nereagovali. Ojedinele nemali deti uvoľnené zápästie, čoho príčinou bolo aj jeho neprecvičenie pred činnosťou. Cieleny nácvik grafického znaku nerealizovali.

V dôsledku uplatňovanej spravidla frontálnej organizácie a individuálnej činnosti mali deti výrazne obmedzené príležitosti k získaniu sociálnych skúseností pri skupinových aktivitách. Prvky vzájomnej spolupráce využívali čiastočne v hrách (dramatizovanie rozprávky, hra na divadlo). Zväčša sa však nedokázali dohodnúť na postupoch a prerozdelení úloh, čo bolo zvyčajne príčinou stagnovania a následne predčasného ukončenia hry. Skupinovú spoluprácu založenú na vzájomnej dohode a akceptovaní spoločne nastavených pravidiel podporovala učiteľka v triede 4 - 6-ročných detí (hra na knižnicu). Rozvíjaniu personálnych kompetencií detí napomáhala učiteľka v 1 triede 5 - 6-ročných detí tým, že ich motivovala k hodnoteniu činnosti a vlastného konania v závere vzdelávacej aktivity. V ostatných 2 triedach deti svoju činnosť, postupy ani výkony nehodnotili. Priebeh učebných situácií učiteľky zväčša monitorovali. Deťom poskytovali spätnú väzbu k uplatňovaným postupom a čiastkovým výkonom. V závere však realizované činnosti nehodnotili, čím deti ukrátili o ucelený pohľad na vynakladané úsilie k dosiahnutiu stanovených zámerov alebo očakávaní. Uplatňované samoučelné hodnotenie (chválim vás, ste šikovní) v deťoch neformovalo utváranie primeraného obrazu o sebe a neinšpirovalo ich k sebareflexii. Zriedkavo (iba v 1 triede 5 - 6-roč. detí) sa deti dozvedeli, k čomu má ich činnosť smerovať, čo by mali preukázať alebo zvládnuť, aký zámer by mali dosiahnuť. Učiteľkami zadávané úlohy a čiastkové požiadavky neboli z hľadiska individuálnych rozvojových potrieb diferencované. Všetky deti plnili totožné úlohy s rovnakou náročnosťou, čo znižovalo účinnosť a efektivitu rozvíjania ich kľúčových kompetencií. Digitálnu gramotnosť si deti v dôsledku nevyužitia informačno-komunikačných technológií nerozvíjali.

2 ZÁVERY

Informácie o zavedení a realizovaní povinného predprimárneho vzdelávania mala škola upravené v školskom poriadku. Nie všetky boli aktualizované a podrobne upravené v súlade s ustanoveniami právnych predpisov. V procese uplatňovaného rozhodovania sa riaditeľka riadila aktuálne platnými zákonmi. Na povinné predprimárne vzdelávanie prijala všetky deti, ktorých rodičia prejavili záujem. Výchovu a vzdelávanie pre nich zabezpečovalo v 3 triedach 6 kvalifikovaných učiteliek. Počet zaradených detí v triedach bol v súlade s náležitými ustanoveniami školského zákona. Priestorové podmienky a materiálno-technické vybavenie školy zodpovedalo ich rozvojovým a výchovno-vzdelávacím potrebám. Rámcovo nastavený denný poriadok umožňoval pružne reagovať na všetky ich potreby, vrátane deklarovaného postupného skracovania popoludňajšieho odpočinku. Pedagogická rada sa realizovaním povinného predprimárneho vzdelávania nezaoberala, čo bolo v neprospech systémového prístupu k jeho skvalitňovaniu.

V realizovaných výchovno-vzdelávacích činnostiach si deti najefektívnejšie rozvíjali pracovné zručnosti a komunikačné kompetencie. Pri manipulácii s hračkami, knihami, pracovným materiálom a nástrojmi boli primerane samostatné, vedeli ich správne a bezpečne používať.

V komunikácii s učiteľkou mali spravidla rovnocenné postavenie, dokázali adekvátne reagovať na podnety a otázky, vedeli sformulovať ucelené odpovede. Komunikačne a literárne podnetné prostredie ich pozitívne ovplyvňovalo v používaní spisovnej reči. V rozhovoroch vedených v rámci frontálnych činností dodržiavali komunikačné konvencie.

V obmedzenej miere sa deti podieľali na získavaní a porovnávaní informácií a uplatňovaní inovatívnych návrhov, postupov alebo riešení v riadených činnostiach, čo znižovalo úroveň rozvíjania ich kompetencie učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť. S digitálnymi technológiami nepracovali, v dôsledku čoho stagnovalo rozvíjanie ich digitálnej gramotnosti. Na skvalitňovanie ich grafomotorických zručností a fixovanie správnych návykov pri činnostiach s grafickým materiálom pôsobila utlmujúco spravidla chýbajúca adekvátne intervencia učiteliek. Účinnému rozvíjaniu sociálnych kompetencií neprosperovala takmer výhradne uplatňovaná frontálna organizácia a individuálna činnosť, bez možnosti osvojovania si efektívnych stratégií skupinovej spolupráce. Prekážkou v skvalitňovaní personálnych kompetencií bolo chýbajúce záverečné hodnotenie detí a ich činnosti učiteľkou z hľadiska dosahovaných zámerov, o ktorých deti zväčša ani neboli informované. Zriedkavo mali deti príležitosť samé hodnotiť svoju činnosť. Bariérou k optimálnemu rozvíjaniu ich individuálnych osobnostných predpokladov bol aj učiteľkami uplatňovaný nediferencovaný prístup.

SILNÉ STRÁNKY

- Vytvorenie podmienok pre zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí vo výchovno-vzdelávacom procese.
- Priebežné podporovanie rozvíjania pracovných a komunikačných kompetencií detí.

OBLASTI VYŽADUJÚCE SI ZLEPŠENIE

- Obmedzené podporovanie kompetencií učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť.
- Neiniciovanie detí k využívaniu digitálnych technológií.
- Nedôsledná intervencia učiteliek k podpore rozvíjania grafomotorických zručností detí.
- Nevytváranie adekvátnych podmienok pre rozvíjanie sociálnych a personálnych kompetencií detí.
- Nediferencovanie činností, úloh, požiadaviek s ohľadom na individuálne rozvojové potreby, možnosti a potenciál detí.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. Odporúča

- inšpirovať deti k cielenému získavaniu a porovnávaniu informácií z rôznych zdrojov, k uplatňovaniu inovatívnych návrhov, postupov a riešení v riadených činnostiach;
- stimulovať rozvíjanie digitálnej gramotnosti detí;
- systematicky podporovať rozvíjanie grafomotorických zručností detí a fixovanie správnych návykov pri činnostiach s grafickým materiálom;

- podporovať rozvíjanie sociálnych kompetencií detí prostredníctvom zaraďovania skupinových činností, vytvárať príležitosti pre funkčnú spoluprácu, komunikáciu a vzájomnú pomoc;
- primeraným spôsobom oboznámiť deti so zámerom riadených činností, následne im prostredníctvom záverečného hodnotenia poskytnúť reálnu spätnú väzbu o pokrokoch, úspechoch a vynaloženom úsilí pri dosahovaní stanovených zámerov a podnecovať ich k účelnej sebareflexii prostredníctvom sebahodnotenia;
- diferencovať činnosti, úlohy a požiadavky s ohľadom na individuálne rozvojové potreby, možnosti a potenciál detí.

PÍSOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Školský vzdelávací program Lipka
2. školský poriadok
3. plán rokovaní pedagogickej rady na šk. rok 2021/2022
4. zápisnice z rokovania pedagogickej rady
5. plán hospitácií
6. záznamy z pedagogickej diagnostiky
7. dokumentácia súvisiaca s rozhodovaním riaditeľky
8. triedne knihy

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: PaedDr. Jana Hlavačková

Dňa: 24. 03. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:

PaedDr. Jana Hlavačková

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Lýdia Pajtinková

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 05. 04. 2022 v Trnave:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:

PaedDr. Jana Hlavačková

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Lýdia Pajtinková

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Lýdia Pajtinková, riaditeľka školy

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

PaedDr. Jana Hlavačková, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti